

Laatuseloste: Tavaroiden tuonti ja vienti kansainvälisen kaupan luokittelustandardin (Standard International Trade Classification, SITC) mukaan

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

SITC-tilastoista käy kuukausittain ilmi tavaroiden ja tavararyhmien tuonti ja vienti maittain. Arvotiedot on ilmaistu luokituksen kaikilla tasoilla, mutta paljoustieto on tarkoituksenmukaista ilmaista vain luokituksen tarkemmilla tasoilla.

Ulkomaankauppatilastoja laaditaan SITC-tavaraluokituksen mukaan sen kansainvälisen vertailukelpoisuuden vuoksi. Tätä YK:n ylläpitämää tavaraluokitusta käytetään useimmissa maissa. Tavarat on ryhmitelty yksityiskohtaisten tavaranimikkeistöjen (HS, CN) pohjalta karkeammiksi luokiksi, joissa on otettu huomioon mm. tavaroiden jalostusaste. SITC-luokituksen ei tule vuosittaisia muutoksia, mikä mahdollistaa myös vertailun pitempien aikasarjojen avulla.

SITC-tilastoista saadaan taloudellista analyysia varten luotettava kuva ulkomaankaupan tuoreimmasta kehityksestä melko tarkalla tavarakohtaisella tasolla. Nämä tilastot ovat tärkeä väline sekä julkisen että yksityisen sektorin päätöksentekijöille, suunnittelijoille ja tutkijoille niin kansallisella tasolla kuin EU:n ja useiden kansainvälisten järjestöjen toiminnassa.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Sisäkaupan eli EU:n jäsenmaiden välisen kaupan tiedot kerätään Intrastat-järjestelmällä tiedonantovelvollisilta toimijoilta. Ulkokaupan eli EU:n ulkopuolisten maiden kanssa käytävän kaupan tilastotiedot saadaan tullausjärjestelmästä.

SITC-tilastot laaditaan YK:n kansainvälisen kaupan luokittelustandardin mukaan (Standard International Trade Classification, SITC, Rev. 4, alkaen v. 2007). SITC-luokituksen mukaiset tiedot johdetaan CN-nimikkeistöä YK:n määritelmien mukaan (Combined Nomenclature, CN). Tarkimmalla tasolla SITC-luokituksessa on 2 970 tavaraluokkaa.

Tavaroiden tilastointi perustuu EU:n yhdistettyyn tavaranimikkeistöön (Combined Nomenclature, CN). Vienti tilastoidaan määrämaittain FOB-arvon ("free on board") mukaan ja tuonti alkuperämaittain CIF-arvon ("cost, insurance and freight") mukaan. Yhdistetyssä tavaranimikkeistössä on noin 10 000 tavaranimikettä. Alkuperämaaksi katsotaan maa, jossa tavara on valmistettu tai jossa viimeisin taloudellisesti merkittävä osa valmistusta on tapahtunut. Tavarantoimituksesta ei pidetä valmistuksena. Viennin määrämaittain katsotaan vientiajankohtana viimeisin tiedossa oleva maa, jonne tavara on tarkoitettu viedä Suomesta joko suoraan tai toisen maan kautta.

1.3 Lait ja asetukset

Ulkomaankauppatilasto perustuu Euroopan yhteisön lainsäädäntöön sekä Suomen kansalliseen tilastolakiin (280/04) ja tullilakiin (1466/94). EU:n lainsäädännössä tilastointia ohjaavat sisäkaupan tilastoinnin perusasetus (EY, 638/2004), ulkokaupan tilastoinnin perusasetus (EY, 1172/95) sekä näiden täytäntöönpanoa koskevat soveltamissäännökset.

Maaluokitus perustuu komission asetukseen (EY, 1833/2006) yhteisön ulkokaupan ja jäsenvaltioiden välisen kaupan tilastojen maaluokituksesta. Maakoodit ovat Kansainvälisen standardoimisjärjestön standardin ISO/DIS 3166 mukaisia koodeja.

2. Menetelmäkuvaus

Tiedot Suomen käymästä kaupasta muiden EU-maiden kanssa kerätään yritysten antamista tilastoilmoituksista sisäkaupan Intrastat-järjestelmällä. Siinä tuojat ja viejät ilmoittavat kuukausittain tarvittavat tilastotiedot sisäkaupastaan Tullille. Tiedot Suomen ja kolmansien maiden välisestä tavarakaupasta saadaan tulli-

ilmoituksista, jotka on annettava jokaisesta tuonti- ja vientilähetyksestä. Suomen ulkomaankauppatilaston laadinnassa sisä- ja ulkokaupan tiedot yhdistetään.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Kuukausittain julkaistavat tavaratilastot ovat ennakkollisia. Luvut muuttuvat perusaineiston täydentyessä ja aineistoa edelleen tarkastettaessa. Kuukausittaisiin lukuihin arvioidaan mm. puuttuvien tilastoilmoitusten osuus ja alle kynnyksarvon jääneiden yritysten osuus. Kukin EU:n jäsenmaa määrittelee kynnyksarvon eli tilastointirajan kalenterivuositain yritysten vuositulon ja -viennin arvon perusteella.

Pääsääntöisesti kaikki Suomesta vietävät ja Suomeen tuotavat tavarat tilastoidaan. Tilastoinnin edellytyksenä on, että tavara fyysisesti saapuu maahan tai lähtee maasta. Poikkeuksena ovat kuitenkin laivat ja lentokoneet, jotka tilastoidaan omistussuhteen muututtua. Tilastojen ulkopuolelle jäävät mm. kauttakuljetukset sekä sellaiset taloustoimet, joilla ei ole merkittävää kaupallista arvoa. Lisäksi pienimmät yritykset on vapautettu sisäkaupan tilastojen ilmoittamisvelvollisuudesta. Palvelujen ulkomaankauppa jää myös tämän tilaston ulkopuolelle.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Kuukausittain julkaistaville tilastoille ilmoitetaan tarkka julkaisuhetki noin vuodeksi kerrallaan. Julkaisuaikataulua pidetään yllä Tullihallituksen Internet-sivuilla. Tilastot julkaistaan yhdeksän viikon kuluessa tilastointikuukauden päättymisestä lukien.

Tilastot tarkentuvat seuraavien kuukausitilastojen tuottamisen yhteydessä. Kunkin kalenterivuoden tiedot vahvistetaan seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys / selkeys

Keskeiset tiedot kuukausitilastoista julkaistaan Tullihallituksen Internet-sivuilla ennalta ilmoitettuina julkaisuhetkinä.

Tarkempia tietoja SITC-tilastoista saa Uljas-tietokannasta sekä Tilastopalvelusta. Tullin Internet-sivuilta kohdasta Ulkomaankauppatilastot löytyvät mm. ulkomaankauppatilastojen tilastointiperiaatteet sekä kaikki Tullihallituksen julkaisemat katsaukset Suomen ulkomaankauppaan. Lisäksi sivuilta löytyy karkean tason tilastotaulukkoja SITC-luokituksen mukaan.

Lisätietoja on saatavissa myös Tilastopalvelusta:

- puhelin: vaihe (09) 6141 tai tilastopalvelu suoraan 020 690 603
- sähköposti: tilastot[at]tulli.fi (korvaa [at] osoitteessa @-merkillä)
- Internet: www.tulli.fi
- Uljas-tilastotietokanta: uljas.tulli.fi

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tietoja on vuodesta 1988 lähtien (Rev. 3) ja vuodesta 2007 lähtien (Rev. 4). Muutokset maaluettelossa rajoittavat maakohtaisten aikasarjojen laadintaa.

Sähköisessä muodossa tietoja on Uljas-tietokannassa.

SITC-tavaraluokituksen aikaisempien versioiden mukaisia ulkomaankauppatilastoja on laadittu vuosilta 1958-87. Näitä voi tiedustella Tilastopalvelusta.

7. Selkeys ja eheys / yhtenäisyys

SITC-tavaratilastot tarkentuvat kuukausittain uusien kuukausitilastojen julkaisemisen yhteydessä.

Tilastopalvelun lukusalissa on käytettävissä myös muiden maiden ulkomaankauppatilastoja.

Tilastotietoja EU:n jäsenmaiden käymästä ulkomaan tavarakaupasta löytyy Eurostatin julkaisuista, Internet-sivuilta ja sen tietokannasta Easy Comext. Tietokantaa voi käyttää Internetin kautta ja se on käyttäjille maksuton.

YK:n tilastotoimisto julkaisee myös SITC-luokituksen mukaisia tilastoja (Comtrade-tietokanta).

EU:n jäsenvaltioiden ja niiden tärkeimpien kauppakumppaneiden käyttämät erilaiset käsitteet ja määritelmät vaikuttavat tilastojen vertailtavuuteen.